

Geopolitika

Současné teorie pro web

Současné tendence v geopolitice

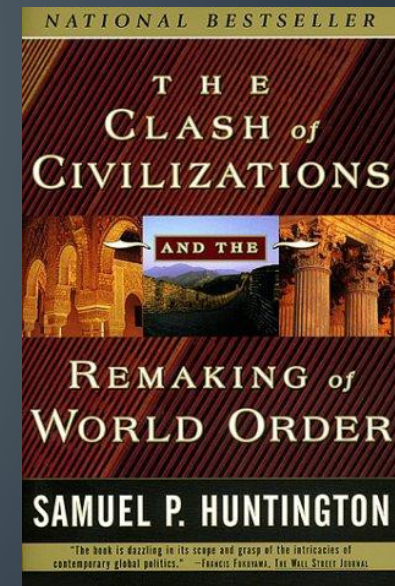
- Reakce na změny ve světě v 90. letech, 3 hlavní přístupy:
  - Odmítnutí klasické geopolitiky
  - „Pologeopolitické koncepce“
  - Snahy „opravit“ klasickou geopolitiku

Odmítači klasické geopolitiky

- Hlavní teze: mocenské struktury udržující světovou rovnováhu se v 90. letech rozpadly, rozdíl v pohledu na to, co bude dál:
  - **Optimisté 1. typu** (Francis Fukuyama)
  - **Optimisté 2. typu** (Richard Rosecrance, Jassica Mathewsová)
  - **Pesimisté** (Samuel Huntington), (Robert Kaplan)

Samuel Phillip Huntington

- Clash of Civilisation and the Remaking of World Order (1996, hlavní teze už v článku z roku 1993)
- Konflikty provází lidstvo celé dějiny, mění se jen jejich důvody:
  - války dynastií (středověk)
  - války národů (1. světová válka)
  - války ideologií (2. světová válka)
  - co ale nyní? Národy? Ideologie? Něco jiného?

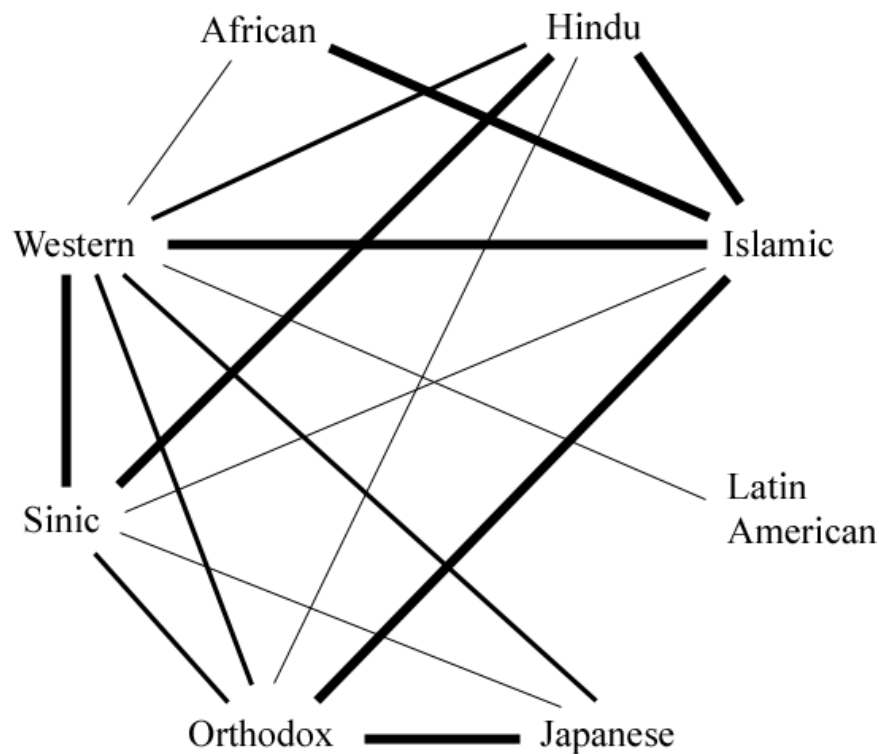
- Hlavní hráč geopolitických procesů - civilizace
  - Západní
  - Latinskoamerická
  - Pravoslavná
  - Islámská
  - Africká
  - Čínská
  - Japonská
  - Hinduistická
  - Buddhistická
- **Civilizace** (civilisation) chápe jako nejširší možný rámec, ve kterém se lidé identifikují jako společenství na základě sdílených hodnot (jsou přirozeně i jiná, užší, společenství – rodina, národ/národní stát, náboženství)

Světové civilizace (Huntington)

Míra konfliktnosti vztahů civilizací

"Emerging alignments" of civilizations, per Samuel Huntington's theory in *The Clash of Civilizations* (1996).

Greater line thickness represents more conflict in the civilizational relationship.

Yoshihiro Francis Fukuyama

- Konec dějin a poslední člověk
- Huntington (neokonzervativní) x Fukuyama (liberal, neohumanista)
- Fukuyama – pád železné opony znamená konec dějin – ekonomický liberální řád se ukázal jako jediný možný
- Anachronismus

Liberální demokracie

- Liberální demokracie nejlépe ze všech dosud vyzkoušených socioekonomických systémů uspokojuje nejen lidskou touhu, či lidský rozum, ale i lidskou touhu po uznání
- představuje "nejspravedlivější režim ve skutečnosti" (str. 317)

Současný stav

- Pologeopolitici
  - Hlavní teze: i nadále bude existovat politický (ná)tlak, bude se ale dít hlavně ekonomickými, ne klasickými politickými nebo vojenskými prostředky. Hlavní přístupy:
    - **Neomarxisté**
    - **Nemarxisté**
    - **Geoekonomisté**
- Geopolitici
  - Velmi různorodé variace na klasické koncepcce
  - Několik národních škol